

הרב צבי סבלפסקי שליט"א

מראה מקומות מסכת פסחים - פרק ראשון

עשאן הכתוב כאילו היא ברשותו 30.

1. פסחים ו: "דא"ר אלעזר שני דברים" עד "ונבטליה בארבע"

דאמר רבי אלעזר: שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאן הכתוב כאילו ברשותו, ואלו הן: בור ברשות הרבים, וחמץ משש שעות ולמעלה

רש"י מסכת פסחים דף ו עמוד ב

אמר ר' אלעזר שני דברים אינן שלו ועשאן הכתוב כאילו הן ברשותו - להתחייב עליה, בור ברשות הרבים - הפותחו חייב בניזקין, ואין הבור שלו אלא של הפקר, שהרי ברשות הרבים הוא, ואף על פי שכרהו - אין רשות הרבים קנויה לו

2. קצות רע"ג סעיף קטן א' "ואפשר לומר נמי מה"ט" עד "אמנם מה נעשה"

הרי הוא כמו נדר שאסור לחזור בו. והוא לשון הרמב"ם פ"ב מגדרים (ה"ד), וכ"כ בטור (סעיף ג'). ועיין (ב"י) [ב"ה] שכתב ז"ל, כתב הרמב"ם ההפקר הרי הוא כנדר ואסור לחזור בו, פירוש שיחזור ויאמר אני חוזר מדיבורי כיון שלא עשיתי קנין, אלא הרי הוא כנדר דכתיב ביה (במדבר ל, ג) לא יחל דברו, ואעפ"י שהוא עצמו יכול לזכות בו, זהו מדין הפקר אבל לא מתורת חזרה עכ"ל

והנה מסופקני לפי מה שמבאר דהא דאסור לחזור אינו אלא משום דהוי כמו נדר שאסור לחזור, א"כ נראה דהפקר אינו עושה קנין, דאי עושה קנין מאי ענין נדר לכאן הא תיפוק ליה דכבר יצאה מרשותו, אלא ע"כ נראה דהפקר אינו קנין אלא הא דאינו יכול לחזור בו היינו מתורת איסור בל יחל. וא"כ הפקיר ומת אפשר דהוא של היורשין כיון דאינו אלא משום נדר, והנודר ומת אין היורשין מחויבין לקיים נדרו וכמבואר בסימן (נ"ב) [רנ"ב] ברמ"א (סעיף ב'). והא דאמרו פרק השולח (גיטין) דף מ' (ע"א) המפקיר עבדו ומת אותו העבד אין לו תקנה, ולא אמרינן דכי מת פקע הפקרו, היינו משום דהתם כבר זכה העבד בעצמו בעודו חי ואחר זוכה בהפקר ודאי קנין אית ליה בהפקרא, אבל הפקיר ועדיין לא זכה בו שום אדם אפשר דכי מית פקע הפקרו

אמנם פ"ק דשבת (יח, ב) במה שאמרו שם לבית שמאי דס"ל שביתת כלים דנר וגיגית אפקורי מפקיר להו, נראה דהפקר עושה קנין דאם אינו עושה קנין אלא משום נדרו הוא דאסור לחזור בו א"כ אכתי שלו הוא ומצווה על שביתת כליו. אלא דלפי מ"ש הרשב"א בחידושיו שם (ד"ה גיגית) דאפקורי מפקיר להו היינו הפקר ב"ד, ע"ש שכתב דלב ב"ד מתנה עליהן, א"כ ניחא דהפקר ב"ד ודאי עושה קנין ויוצאה לגמרי מרשות בעלים. אלא בהא דאמרו פרק ר' אליעזר דמילה (שבת) דף קל"א (ע"ב) גבי ציצית הואיל ובידו להפקירו, ופירש רש"י (ד"ה הואיל) דנפיק מרשותיה ותו לא רמי חיוביה עליה ע"ש, א"כ משמע דלגמרי יוצאה מרשותו, דאי מטעם נדר אכתי שלו הוא אלא שאסור לחזור בו. ואפשר לומר דנהי דהוי שלו מכל מקום אינו ברשותו כיון דאסור לחזור בו ודבר שאינו ברשותו נמי חשיב כמו שאינו שלו ופטור מציצית

ובזה נראה לענ"ד הא דס"ל לרש"י פ"ק דמציעא דף י"ב (ע"א ד"ה זרק ארנקי) גבי מתגלגל, דהפקר מדעת חשיב דעת אחרת מקנה וגריס שם אפקריה, ובתוס' (ד"ה ויצא) הקשו דהא כיון דאפקריה יצא מרשותו ע"ש. אבל דעת רב יהודה גאון נמי הוא דהפקר מדעת חשיב דעת אחרת מקנה, וכ"כ בנימוקי יוסף שם (ה, ב בדפי הרי"ף). ונראה דכיון דהפקר

אינו יוצא מרשותו אלא שאסור לחזור בו וא"כ הזוכה בו מיד בעלים הוא זוכה, כמו נודר לעניים דהעניים הזוכים בו מיד בעלים המה זוכין וחשיבא דעת אחרת מקנה אע"ג דהנדר כבר נעשה. ואפשר לומר נמי מהאי טעמא שיטת רש"י (פסחים ד, ב ד"ה בביטול) בביטול בחמץ משום דכתיב (שמות יב, טו) תשביתו, ובתוס' (שם ד"ה מדאורייתא) כתבו משום הפקר דכתיב לך שלך כו' אבל אתה רואה של אחרים ע"ש ריש פסחים, וכיון דהפקר אכתי של הבעלים אלא דרביע עליה האיסור בל יחל וא"כ אכתי שלו הוא ולא הוי של אחרים. ואע"ג דכתבנו [דהפקר אינו ברשותו]. (ד) עכ"פ דבר שאינו ברשותו מיקרי חמץ [ד] עשאו הכתוב כאילו ברשותו, דהא אמרו (שם ו, ב) שני דברים אינו ברשותו חמץ ובור, ומש"ה כתב רש"י משום תשביתו

אמנם מה נעשה שלא מצאתי מקור הדין מאין יצא להם דהפקר הוא משום נדר, וכל הפוסקים ראשונים גם אחרונים הלכו אחרי דברי הרמב"ם בזה ולא ידענו איו מקור הדבר הזה. והנה שם בפ"ב מהלכות נדרים כתב (הרב המגיד) [הכסף משנה] שהוא פשוט סוף פרק אין בין המודר. וכן רמזו עליו במגדול עוז ובהגהת מיימוני ע"ש. ואנחנו לא נדע משם ראייה לזה אלא להא שכתב הרמב"ם שם ואפילו זה שהפקיר דינו בו כדין כל אדם (עיין נדרים מד, ב), אבל במה שכתב הרמב"ם דהפקר הוא כנדר ואסור לחזור בו לא נמצא שם מזה

והנה ראיתי בב"י או"ח סימן תל"ד (קעה, ע"ב) במ"ש הר"ן (פסחים ג, ב בדפי הרי"ף) דשלוחו אינו יכול לבטל, דכיון דביטול מתורת הפקר שליח לא מצי לבטל שהרי אם אמר אדם לחבירו הפקר אתה נכסי אין בכך כלום. וכתב עלה הב"י בטעמא דהפקר ליתיה ע"י שליח, דהיינו משום דהפקר מתורת נדר כדמוכח פ"ק דנדרים וכדכתב הרמב"ם בהלכות נדרים, וכיון דדין נדר יש לו ומש"ה לא מהני שליחות שהאומר לחבירו קבל עליך נדר זה בשליחותי שאהא אסור בו אינו כלום עכ"ל

ונראה מדבריו דהא דהפקר מתורת נדר מקומו הוא בפ"ק דנדרים. והיינו מדאמרין פ"ק דנדרים שם דף ז' (ע"א) יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר, [היינו צדקה וכו' או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא] אלא לעניים אבל הפקר בין לעניים בין לעשירים. ומדאמרין הפקר היינו צדקה אלמא דהוא מתורת נדר. אלא דבעיני יפלא דא"כ הו"ל להרב המגיד ומגדל עוז והגהת מיימוני להראות מקום זה. ועוד דכיון דאיבעיא להו בש"ס יש יד להפקר ועלתה בתיקו, וע"ש בר"ן (ד"ה ולענין הלכה) דכתב ספיקא לקולא, א"כ מוכח דאינו מתורת נדר וצדקה, דאי בתורת נדר וצדקה ודאי יש יד לנדר וצדקה, והיכי כתבו כולם בפשיטות דהפקר מתורת נדר (וכן) [כיון] דהיא גופה מספקא בש"ס אם הוא מתורת צדקה או לא וצ"ע, ועיין דרישה

3. רמב"ן פסחים לא: "ה"ג בעיקר נוסחי חנות של ישראל" עד "ובירו שלמי מצאתי עוד"

ה"ג בעיקר נוסחי חנות של ישראל ומלאי של ישראל ופועלי גוים נכנסין לשם חמץ שנמצא שם אחר הפסח מותר באכילה וא"צ לומר בהנאה. משום דתלינן ליה בפועלין, שחנות של ישראל עשוי להתכבד מחמץ בערב הפסח ובפסח חמץ ביד ישראל מאי בעי ולפיכך תולין בפועלי גוים. חנות של גוים ומלאי של גוים ופועלי ישראל נכנסין שם חמץ שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה. פי' לא מפני שאומרין שמה מיד פועלי ישראל נפל בפסח, דהא ליכא למימר, שלא נחשדו ישראל על כך, אלא שמה מיד פועלי ישראל נפל קודם הפסח ואין בעל החנות זוכה בו משום מציאה שהרי שנינו (ב"מ כ"ו ב') מצא בחנות הרי אלו שלו, וכיון שאין בעל החנות זוכה בו אלא הרי הוא של מוצאו, כל זמן שלא זכה בו אדם ברשות הבעלים הראשונים הוא עומד, ולא מיבעיא למ"ד במס' נדרים (מ"ג א') הפקר כמתנה מה מתנה עד דאתיא לרשות מקבל, דה"ל חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח שאסור בהנאה, אלא אפי' למאן דלית ליה הכי, הכא גזרינן. ובודאי דהא מתניתא ר"ש היא כדאוקימנא למתני' כר"ש, וש"מ דכי קניס ר"ש בחמץ של ישראל שעבר עליו הפסח לאו דוקא בעבר עליה בכל יראה ובל ימצא אלא בין שוגג בין מזיד בין באונס בין ברצון קנסינן, דהא חמץ זה שנמצא בחנות שאסור בהנאה קודם הפסח אבד הימנו והרי הוא של מוצאו ולא עבר עליו כלל בכל יראה ובבל ימצא ואעפ"כ אסור לאחר הפסח, וטעמא משום קנסא דהא מני ר"ש היא כדפרישית, ומסתייעא נמי הך סברא מההיא דגרסינן בב"ק (צ"ו ב') גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך כו', אלמא אסור הוא בהנאה בין לו בין לאחרים ואעפ"כ שלא עברו בעליו בכל יראה ובבל ימצא, ואם תאמר כיון שגזלו חייב לבערו ועבר עליו משום הכי אסור, והלא אין קנס זה

אלא לבעלים הראשונים והם לא עברו עליו בכלום, אלא ש"מ שקנס זה בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין לו בין לאחרים

4. מנחת חינוך מצוה ט' (אות ה') "ואם יש לו חמץ האסור בהנאה" עד "ולענין אם אינו רוצה"

ואם יש לו חמץ האסור בהנאה בלא איסור חמץ כמו תבואה של כה"כ וא"כ י"ל דלא אוקמי' ברשותו אלא מחמת איסור חמץ אבל אם בלא"ה אסור בהנאה לא אוקמי' התורה ברשותו כבר העירו בזה האחרונים ויבואר בלאו דב"י גם בלא"ה י"ל כיון דלשרפה קאי כתותי מכתת שעוריה ואין כזית ואינו מוזהר על חמץ של כה"כ ועיין לקמן לאו דב"י

5. ר"ן גיטין י. (בדפי הרי"ף) ד"ה שלחו מתם

שלחו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר. בכל איסורי הנאה קאמרי ואע"ג דכתותי מכתת שיעוריהו לא [איכפת] לן אלא במידי דבעי שיעור כשופר ולולב ומיהו באותן שצריכין להתבער מן העולם למאן דאמר כל העומד לשרוף כשרוף דמי משמע דלא הוי גט דכמאן דליתנהו דמו

6. מנחות קב: "אמר ליה רב אשי לרב כהנא מדאמר" עד "אל חיבת הקודש"

אמר ליה רב אשי לרב כהנא, מדאמר רבי שמעון: כל העומד לזרוק כזרוק דמי, כל העומד לשרוף נמי כשרוף דמי, נותר ופרה אמאי מטמאין טומאת אוכלין? עפרא בעלמא נינהו

רש"י מסכת מנחות דף קב עמוד ב

כזרוק דמי - וקשיא לרב אשי ורב נחמן דהא הכא אף על גב דלא זריק שרי ליה למזרקיה ולמיכליה דאוכלא היתירא חשיב ליה משנראה לזריקה אלמא לענין שינוי אוכלא אמרינן אי בעי זריק

7. רמב"ם הל' שבת יז: א, ב, יב, יג וראב"ד הל' יב "הא גבי לחי נמי" עד סוף דבריו

הלכה א- מבוי שיש לו שלשה כתלים הוא הנקרא מבוי סתום, ומבוי שיש לו שני כתלים בלבד זה כנגד זה והעם נכנסין ברוח זו ויוצאין בשכנגדה הוא הנקרא מבוי המפולש

הלכה ב- היאך מתירין מבוי סתום, עושה לו ברוח רביעית א לחי אחד או עושה עליו קורה ודיו, ותחשב אותה קורה או אותו לחי כאילו סתם רוח רביעית ויעשה רה"י ויהיה מותר לטלטל ככולו, שדין תורה בשלש מחיצות בלבד מותר לטלטל ומדברי סופרים היא הרוח הרביעית ולפיכך די לה בלחי או קורה

הלכה יב- בכל עושין לחיים אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ואפילו באיסורי הנייה, ע"ז עצמה או אשרה שעשה אותה לחי כשר שהלחי עוביו מ כל שהוא, גובה הלחי אין פחות מעשרה טפחים רחבו ועביו כל שהוא. +/השגת הראב"ד/ בכל עושין לחיים [וכו'] שלחי עביו כל שהוא. א"א ואם עביו כל שהוא גבהו מיהת צריך שיעור שיהא גבהו עשרה, אלא בין לחי בין קורה מותר דמשום היכר הוא והאיכא היכר והרי אם עשה לאשירה סולם בין שתי חצרות מערבין אחד דכל שאיסור דבר אחר גורם לו מותר והכי איתא פרק חלון (עירובין עח) ואע"ג דאמרינן בגמרא (שם/עירובין/ פ) מ"ד עושים לחי אשרה אבל קורה כתותי מיכתת שיעורא לאו פלוגתא היא בהדיא אלא אפשר דלא אמר בקורה ומשום אפשר לא מדחיא מימרא דאמורא, ועוד דאיתנהו להנך טעמי דכתבי' ואת"ל דפליגי לאו מטעמא דכתב איהו דהא גבי לחי נמי שיעורא בעי' לגבהה כדכתיבנא אלא ה"ק לחי אע"ג דחשבת ליה כקש נדף אפשר להעמידו בצד הכותל ע"י +. קשירה אבל קורה כי הויא כקש נדף לא קיימא כלל ובעי' ממ"נ דבר העומד וכיון דהוי מיכתת לא קאי כלל

הלכה יג- בכל עושין קורה אבל לא נ באשרה לפי שיש לרוחב הקורה שיעור, וכל השיעורין אסורים מן האשרה, וכמה רוחב הקורה אין פחות מטפח ועביה כל שהוא, והוא שתהיה ס בריאה לקבל אריח שהוא חצי לבינה של שלשה טפחים על שלשה טפחים, ומעמידי קורה צריכין שיהיו בריאין כדי לקבל קורה וחצי ע לבינה

8. תוספות חכמי אנגליה ו: ד"ה בור ברשות הרבים "ועוד קשה" עד סוף דבריו

ועוד קשה אמאי לא חשיב מעשר שני, ע"כ. ממילתיה דר' אליעזר משמע דחמץ מו' שעות ולמעלה חייב בבל יראה ובבל ימצא

9. בבא קמא סט. "גופא אמר ר' יוחנן" עד איפוך "דר' יהודה"

גופא, אמר רבי יוחנן: גזל ולא נתייאשו הבעלים - שניהם אינן יכולים להקדיש, זה לפי שאינו שלו, וזה לפי שאינו ברשותו. ומי אמר ר' יוחנן הכי? והא"ר יוחנן: הלכה כסתם משנה, ותנן: כרם רבעי היו מציינין אותו בקוזות אדמה, סימנא כי אדמה, מה אדמה איכא הנאה מינה, אף האי נמי כי מפרקא שרי לאיתהנויי מינה; ושל ערלה - בחרסית, סימנא כחרסית, מה חרסית שאין הנאה מינה, אף האי דלית ביה הנאה מינה; ושל קברות - בסיד, סימנא דחור כעצמות, וממחה ושופך כי היכי דניחור טפי; אמר רבן שמעון בן גמליאל: בד"א - בשביעית, דהפקר ניהו, אבל בשאר שני שבוע - הלעיטהו לרשע וימות; והצנועין מניחין את המעות, ואומרים כל הנלקט מזה מחולל על המעות הללו! וכי תימא, מאן תנא צנועין? רשב"ג, (ורבי יוחנן כסתם יחידאה לא אמר), והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו - הלכה כמותו, חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה! אמרי: לא תימא כל הנלקט מזה, אלא אימא כל המתלקט מזה. ומי א"ר יוחנן הכי? והא"ר יוחנן: צנועין ורבי דוסא אמרו דבר אחד, ורבי דוסא נלקט קאמר! דתניא, רבי יהודה אומר: שחרית בעל הבית עומד ואומר כל שילקטו עניים היום יהא הפקר, רבי דוסא אומר: לעיתותי ערב אומר, כל שילקטו עניים יהא הפקר!

רש"י מסכת בבא קמא דף סט עמוד א

בקוזות - מוט"ש נותן פיסת רגבים סביבות הגבולים להודיע שהוא כרם רבעי ואסור בלא פדיון, **דאיכא הנאה מינה** - לאחר זמן בחרישה וזריעה וקצירה, **אף האי נמי איכא הנאה מינה** - בפדיון, **חרסית** - כתותי רעפים טיבל"ש בלע"ז, **וממחה ושופך** - ממחה את הסיד במים ושופך סביבות הקבר, **בד"א** - דעבדינן להו היכירא לעוברים ושבים, **בשביעית** - שהוא הפקר ובהיתר הן באין לאכול, **אבל בשאר שני שבוע** - שהן באים לגזול יניחם ויאכלו דבר האסור והלעיטהו לרשע וימות, **כל הנלקט כו'** - אלמא אע"ג דליתיה ברשותיה מפריק ותופס פדיונו, **וכי תימא צנועין** - לאו סתמא היא אלא רשב"ג מסיים ואזיל ליה למילתיה, **ערב** - בגט פשוט, **צידן** - במי שאחזו קורדיקוס, **וראיה** - בפרק שני דסנהדרין, **המתלקט** - שעתידין ללקוט, **רבי דוסא** - לענין לקט קציר קמירי דקיימא לן שני שבולין לקט שלש אינו לקט ואין כל העניים בקיין בהלכה לפיכך צריך בעל הבית להפקיר

10. בבא קמא סט: "אמר רבא אי לאו דא"ר יוחנן" עד "אמר רבינא"

אמר רבא, אי לאו דא"ר יוחנן: צנועין ורבי דוסא אמרו דבר אחד, הוה אמינא: מאן תנא צנועין? ר"מ היא, לאו אמר ר"מ מעשר ממון גבוה הוא, ואפילו הכי לענין פדייה אוקמיה רחמנא ברשותיה, דכתיב: גואם גאל גאל איש ממעשרו חמשתו יוסף עליו, קרייה רחמנא מעשרו ומוסיף חומש, כרם רבעי נמי גמר קדש קדש ממעשר, כתיב הכא: דקדש הלולים, וכתיב גבי מעשר: הוכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא קדש, מה קדש דכתיב גבי מעשר, אע"ג דממון גבוה הוא, לענין פדייה אוקמיה רחמנא ברשותיה, אף האי קדש נמי דכתיב גבי כרם רבעי, אע"ג דלאו ממון דידיה הוא, לענין אחולי אוקמיה רחמנא ברשותיה, דהא כי איתיה ברשותיה נמי הא לאו דידיה הוא והא מצי מחיל, משום הכי מצי מחיל, אבל גבי לקט כיון דממונא דידיה, כי איתיה ברשותיה הוא דמצי מפקר ליה, כי ליתיה ברשותיה לא מצי מפקר ליה

11. רמב"ם הל' מעשר שני ט:ז "והצנועין היו מניחין" עד סוף דבריו וכסף משנה "כתוב בתשובות להרמב"ן"

עד סוף דבריו

הלכה ז

מי שהיה לו נטע רבעי (סג) * בשנת השמטה שיד הכל שוה (סד) צריך לציינו (סה) בקוזות אדמה (סו) כדי שיכירו * בו, ולא יאכלו ממנו עד שיפדו, ואם היה בתוך שני ערלה מציינין אותו (סז) בחרסים כדי שיפרשו ממנו, שאם ציינו בקוזות אדמה (סח) שמא יתפררו, שאיסור ערלה חמור הוא (סט) שהיא אסורה בהנייה, (ע) והצנועין היו מניחין את

המעוות (עא) בשנת שמטה ואומריין (עב) כל הנלקט מפירות רבעי אלו מחולל על המעוות האלו (עג) שהרי אי אפשר לפדותו במחובר (עד) כמו שביארנו

כסף משנה הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ט

כתוב בתשובות להרמב"ן סימן קנ"ז וז"ל הרמב"ם נתן טעם למה אין פודים אותו במחובר מפני שהוא כמע"ש ואין מע"ש במחובר ורבינו שמשון כתב שא"א לומר טעם זה משום דבפרק מרובה משמע דפדיון במחובר מועיל דבר תורה דאמרינן התם א"ר יוחנן גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו ואקשינן עלה מדתנן הצנועים מניחים המעות ואומר כל הנלקט מזה יהא מחולל על המעות הללו ופרקינן לא תימא כל הנלקט אלא כל המתלקט כלומר דקודם לקיטה היו הצנועים פודים ולא אחר לקיטה שכבר זכו בהם אחרים ולא היה כח ביד הבעלים לחלל ע"כ. ומכאן קשה לדברי הרמב"ם ואע"ג דאסיקנא התם אלא לעולם כל הנלקט מ"מ לאו מכח קושיא זו שאין פודין נטע רבעי במחובר חזר בו אלא דבכדי לא משבשינן וכ"ש ממאי דמתרצינן מעיקרא ואמרינן אימא כל המתלקט שמעינן דמדאורייתא אית ליה פדיון אפילו במחובר וקושיא הא שמעתא דמרובה אתוספתא ומעשים בכל יום שפודים במחובר, ועם מ"ש רבינו שמשון נתיישב שהוא ז"ל פ' דטעמא דאין פודין במחובר לפי שאינם בקיאים בשומא בעודו במחובר והא דמחללין גבי צנועים התם עבוד שלא יכשלו וזה נכון ומכלל דבריו בזמן הזה שאין מדקדק בשוויי אלא כשמואל דאמר אם חיללו על ש"פ מחולל הילכך מוקמינן ליה אדינא דאורייתא ואפילו במחובר שפיר דמי עכ"ל. ולענין מה שהקשה על רבינו מפרק מרובה י"ל דכיון דאסיקנא אלא לעולם כל הנלקט אע"ג דלאו מכח קושיא זו דאין פודין במחובר הדר ביה איכא למימר אה"נ דאי לא הוה אידך קושיא הוה מהדר מכח האי קושיא דאין פודין במחובר ונכון הדבר לומר כן כדי שלא לדחות תוספתא השנויה סתם בלא מחלוקת

ומ"ש לפיכך אינו נקנה במתנה אלא אם נתנו בוסר בפרק האיש מקדש (דף נ"ד:) והתנן הפודה מע"ש שלו מוסיף עליו חמישיתו בין שהוא שלו בין שניתן לו במתנה וכו' מי מצוי יהיב ליה והא גמר קדש קדש ממעשר אלא לאו רבי יהודה ומשני לעולם רבי מאיר והב"ע כגון דיהיב כשהוא סמדר ודלא כרבי יוסי דאמר סמדר אסור מפני שהוא פרי. ומ"מ י"ל למה שינה רבינו וכתב בוסר במקום סמדר דמשמע דבוסר גדול מסמדר וע"כ לא שרינן אלא סמדר ולא בוסר ואין לומר שטעמו משום דמשמע ליה טעמא דשרינן סמדר משום דאינו פרי ובוסר נמי אינו פרי שהרי כשהגיע לכפול הלבן ..מברכין עליו בורא פרי האדמה וצריך עיון

12. רמב"ם הל' אישות ה:ד

קידשה במעשר שני בין בשוגג בין במזיד אינה מקודשת, לפי שאין לו לעשות בו שאר חפציו עד שיתחלל שנאמר +ויקרא כ"ז+ במעשר ליי' הוא